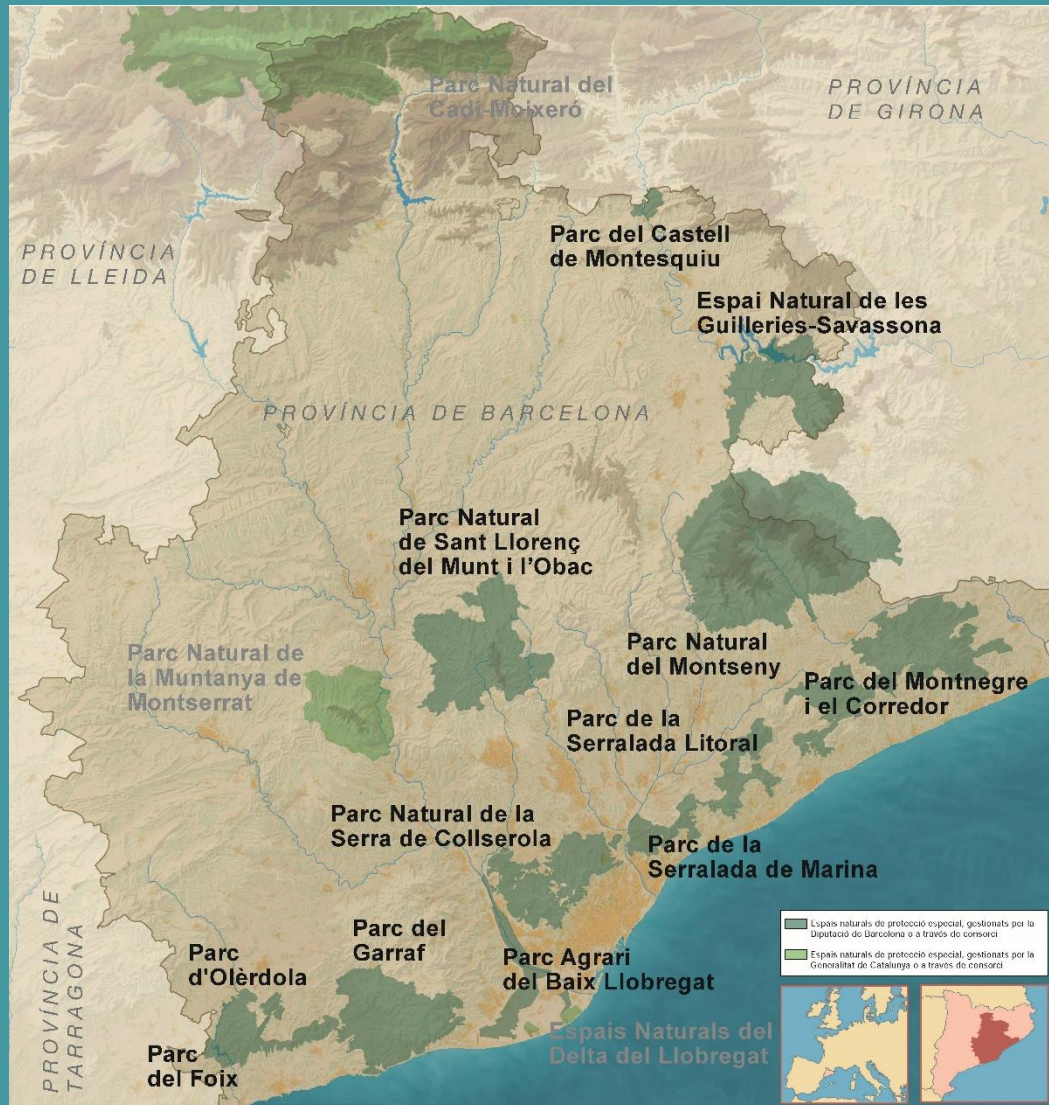

Gestió de les tortugues invasores a l'embassament del Foix

Xarxa d'espais naturals de Barcelona

Parc del Foix

Superfície protegida: **3.157 ha**

Institucions del Consorci:

- **Diputació de Barcelona**
- **Ajuntaments de Castellet i la Gornal, i Santa Margarida i els Monjos**
- **Fundació Abertis**

Aprovació del Pla Especial: **1993**, revisió: **2012**

Fauna autòctona

2 espècies autòctones de tortugues

Mauremys leprosa (tortuga de rierol)

Emys orbicularis (tortuga d'estany)

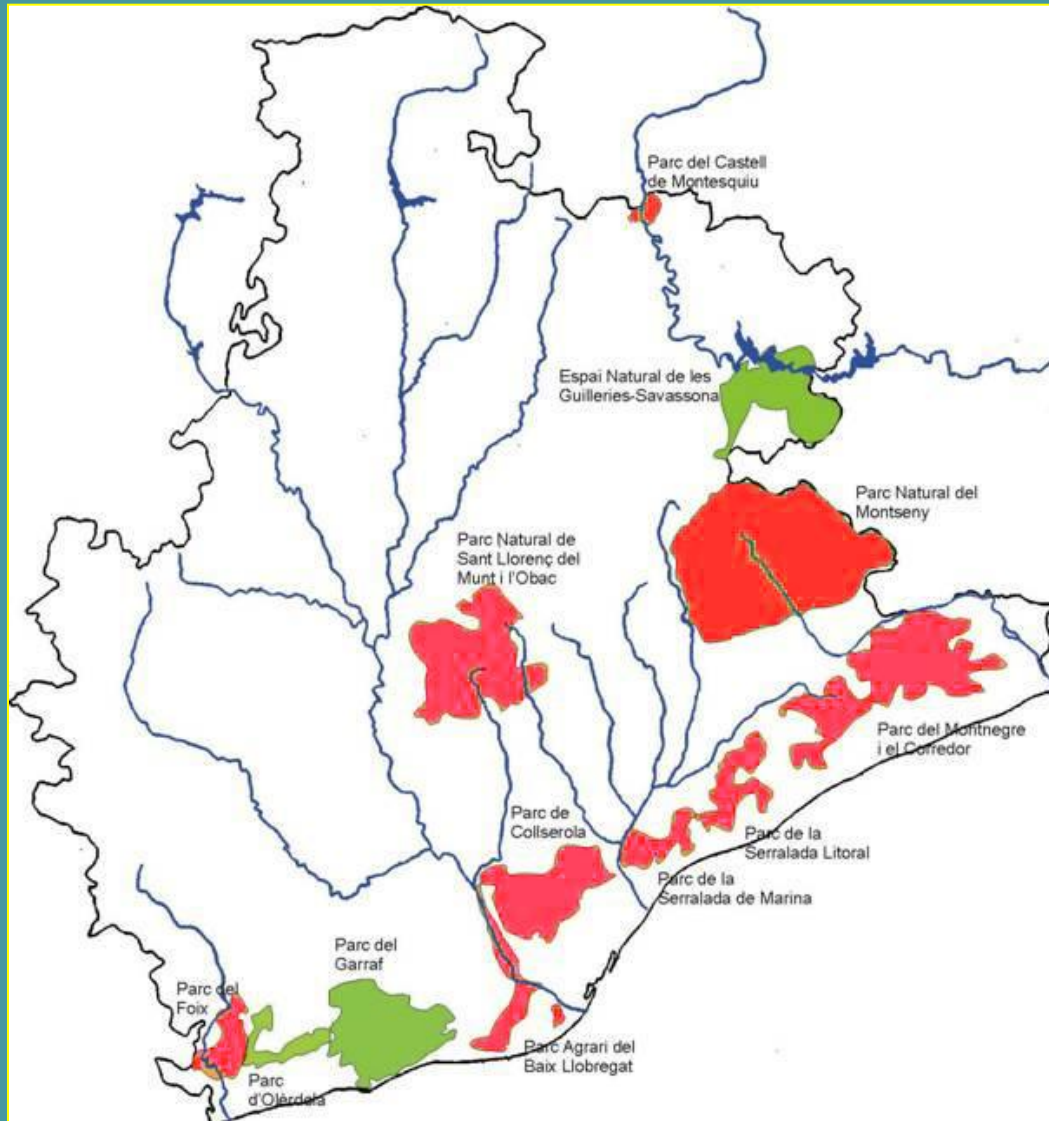

Mauremys leprosa

Emys orbicularis

Presència de *Mauremys leprosa*

Mauremys leprosa

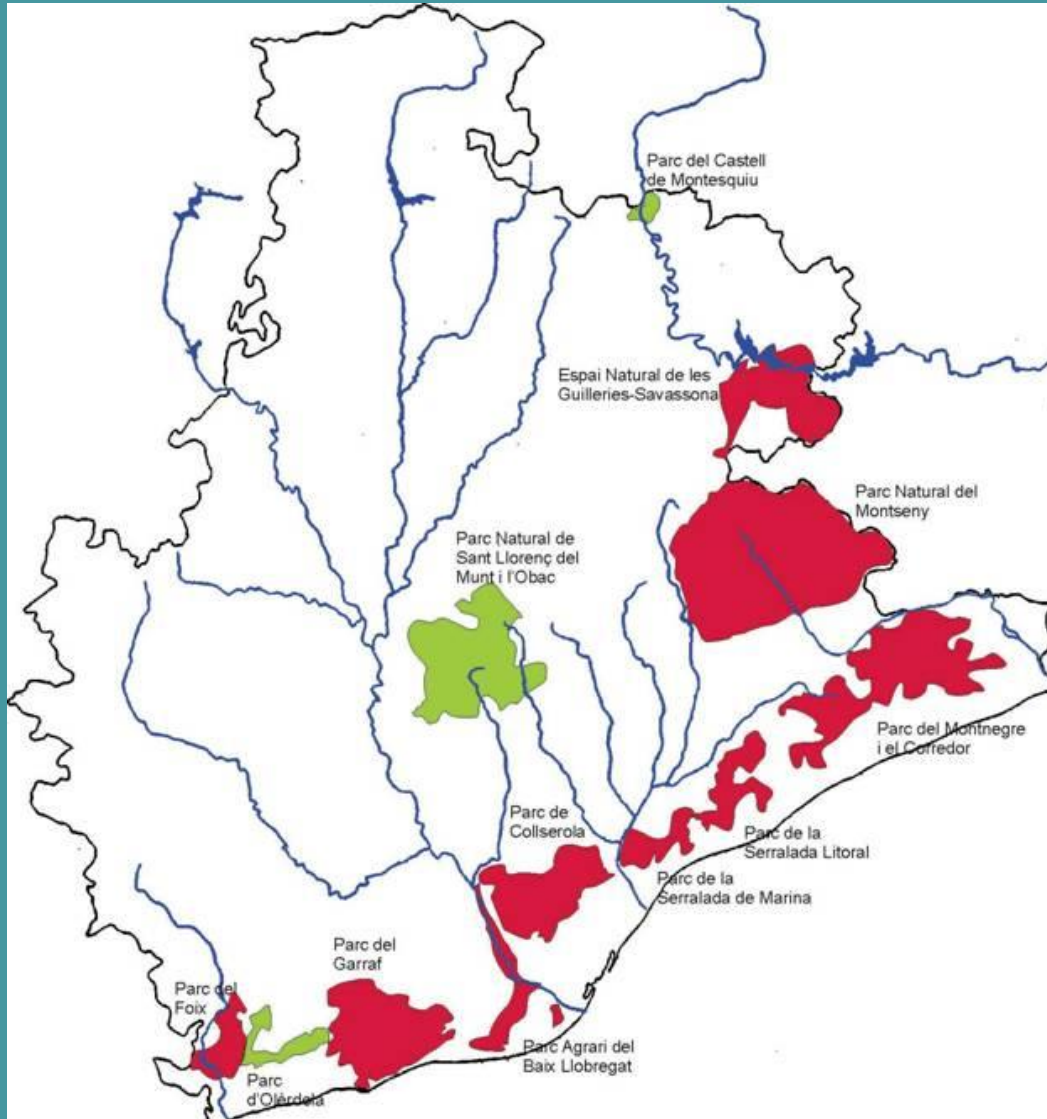
rojo: Presencia
verde: ausencia

Fauna al·lòctona

- Darrers 15-20 anys
- Intens comerç d'animals
- Abandó d'animals domèstics
- Interessos comercials
- Es desconeixen els efectes

Presència de tortugues exòtiques

Objectius generals del programa del Foix

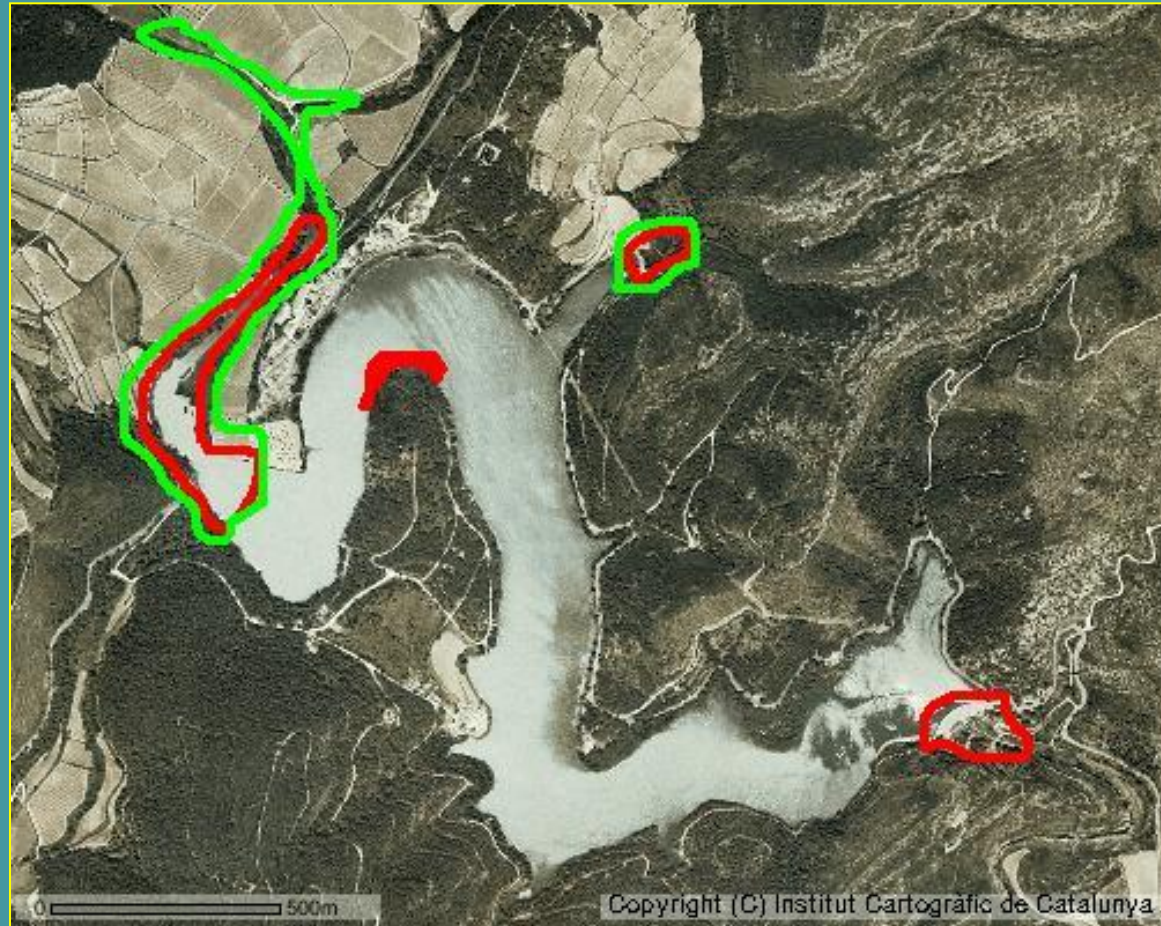
- 1. Preservar i recuperar la població de la tortuga de rierol**
- 2. Estudiar la possibilitat de fer reintroduccions**
- 3. Controlar les espècies de quelonis al·lòctons**
- 4. prevenir futurs alliberaments d'exòtiques al medi natural**

Situació de les tortugues al Parc del Foix

Mauremys leprosa: Cua del pantà, pantà i riu Foix.

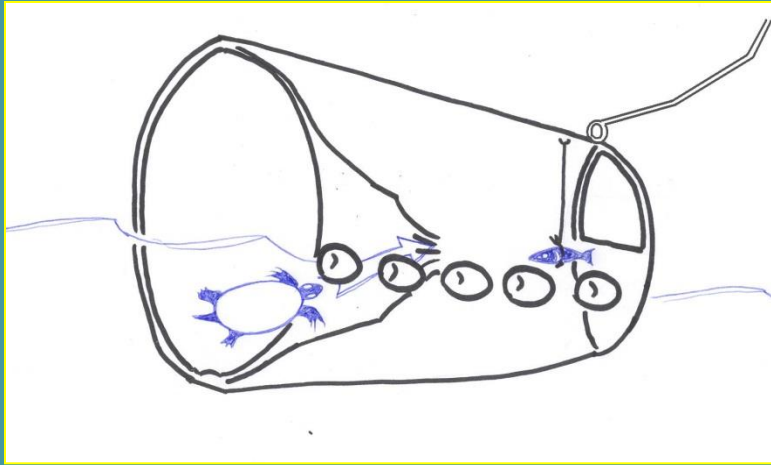
Exòtiques: Cua del pantà, repressa, mur del pantà, pantà.

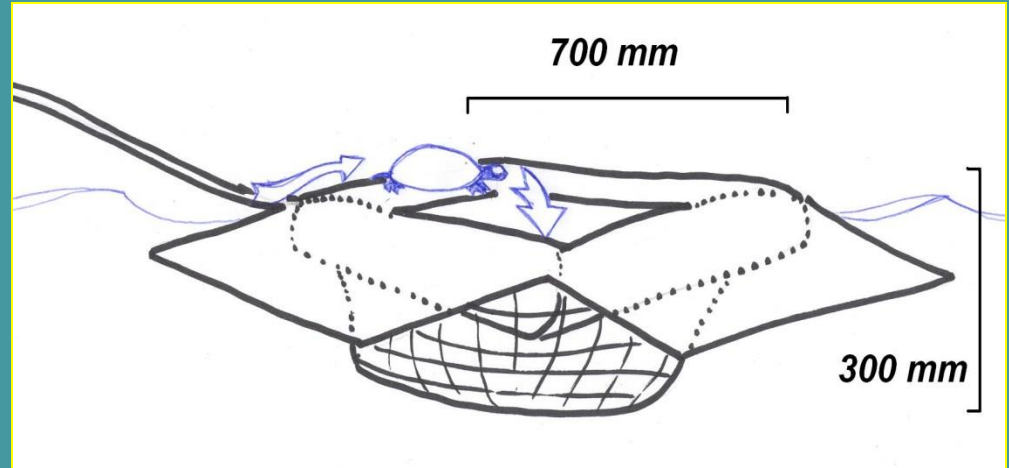
Metodologia de treball

- **Revisió bibliogràfica y actualització del fons informatiu de la Diputació de Barcelona**
- **Entrevistes als treballadors y habitants dels Parcs Naturals (guardes, personal de manteniment, biòlegs).**
- **Treball de camp de captura, marcat y observació (visita a àrees conegudes i potencials)**
- **Anàlisi de les captures**
- **Educació ambiental**

Models de trampes

Trampa 1 (retel d'embut flotant)

Trampa 2 (insolació amb xarxa)

Avantatges de l'ús d'aquestes trampes:

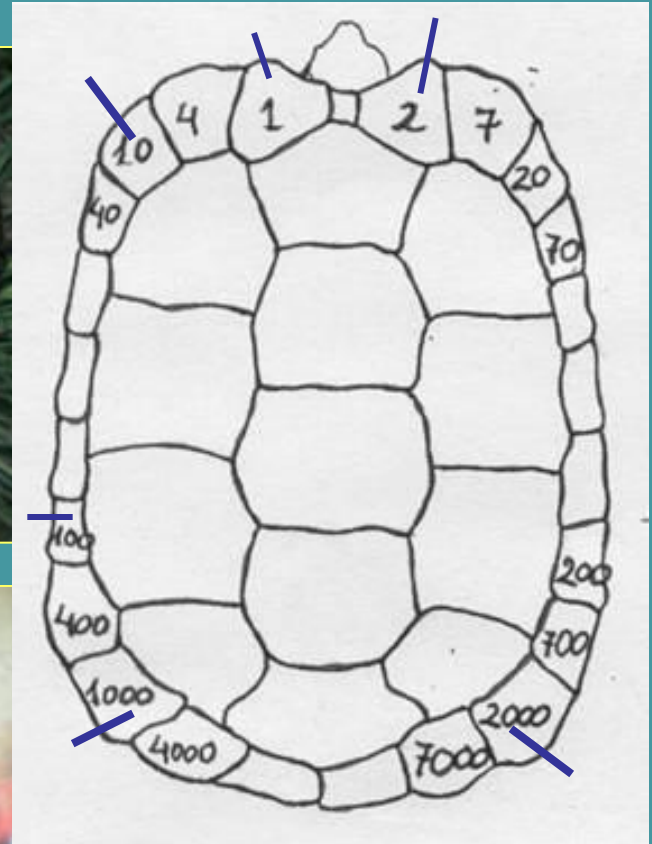
No impliquen una elevada despesa de personal.

Són de fàcil construcció

Es poden ubicar o treure amb facilitat

Duren varis anys

Recollida de dades biomètriques i marcatge

Exemplar
3113

Anàlisi de les captures d'invasores realitzades

Captures Foix: 2001 - 2016

<i>Trachemys scripta elegans</i>	564
<i>Trachemys scripta scripta</i>	39
<i>Graptemys pseudogeographica</i>	4
<i>Trachemys scripta troostii, etc.</i>	8
<i>Mauremys reveesi</i>	1
<i>Pelodiscus sinensis</i>	1
<i>Mauremys sinensis</i>	1
<i>Trachemys decussata</i>	1
	619

Biodiversitat alta, un inconvenient?

Galapago de Florida, o de orejas rojas

Trachemys scripta elegans

Orígen: Rio Mississipi (EEUU)

Galápago de orejas amarillas

Trachemys scripta scripta

Orígen: Norte de Florida (EEUU)

Tortuga de Florida, o de orejas naranja

Trachemys troosti

Orígen: Centro de EEUU

Tortuga mapa

Graptemys pseudogeographica

Origen: Sur de EEUU

Tortuga de las Antillas o cubana

Trachemys decussata

Origen: Caribe

Tortuga de caparazón blando

Apalone sinensis

Origen: Este de Asia

Galápago chino

Mauremys reevesii

Orígen: Sur de China

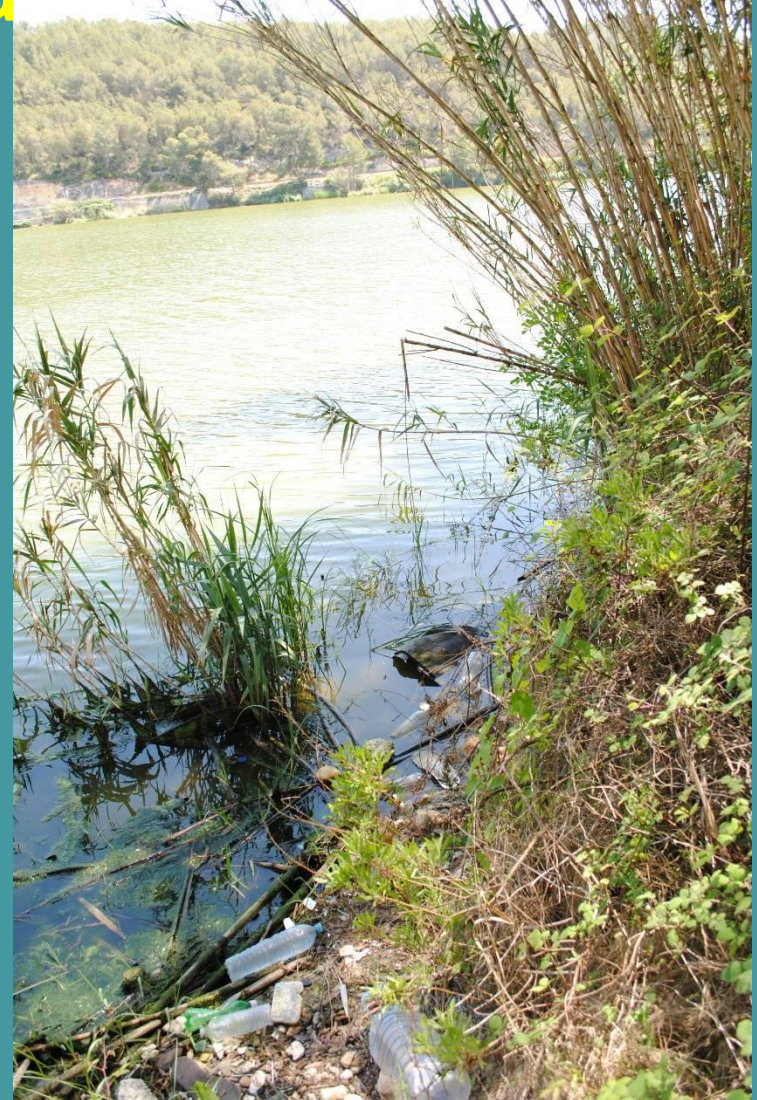
Galápago chino

Mauremys sinensis

Orígen: China

Amenaces per *Mauremys leprosa*: (Threats)

- **Pèrdua de hàbitats** o modificació:
Desaparició i alteració dels punts
d'aigua favorables.
- **Contaminació** de l'aigua.
- **Competència** amb quelonis
al·lòctons
- **Recol·lecció** com animals de
companyia: Pràctica ancestral
- **Captures accidentals** amb arts
de pesca: pesca amb canya, amb
retels.
- **Translocació**: des d'Andalusia i
Extremadura ?

Depredació

CONCLUSIÓ

Desenvolupament del Programa de Conservació:

- Determinació exacta de la situació actual de les tortugues autòctones dins la Xarxa d'Espais Naturals.
- Garantir la seva supervivència i potenciar la recuperació.
- Controlar les poblacions d'al·lòctones.
- Divulgar i sensibilitzar els valors a preservar en els espais naturals.

Diputació
Barcelona

Àrea de Territori
i Sostenibilitat

Moltes gràcies

Graptemys

Control de competidors

- Trampeig amb rètels, trampes d'insolació, captures manuals y amb salabret

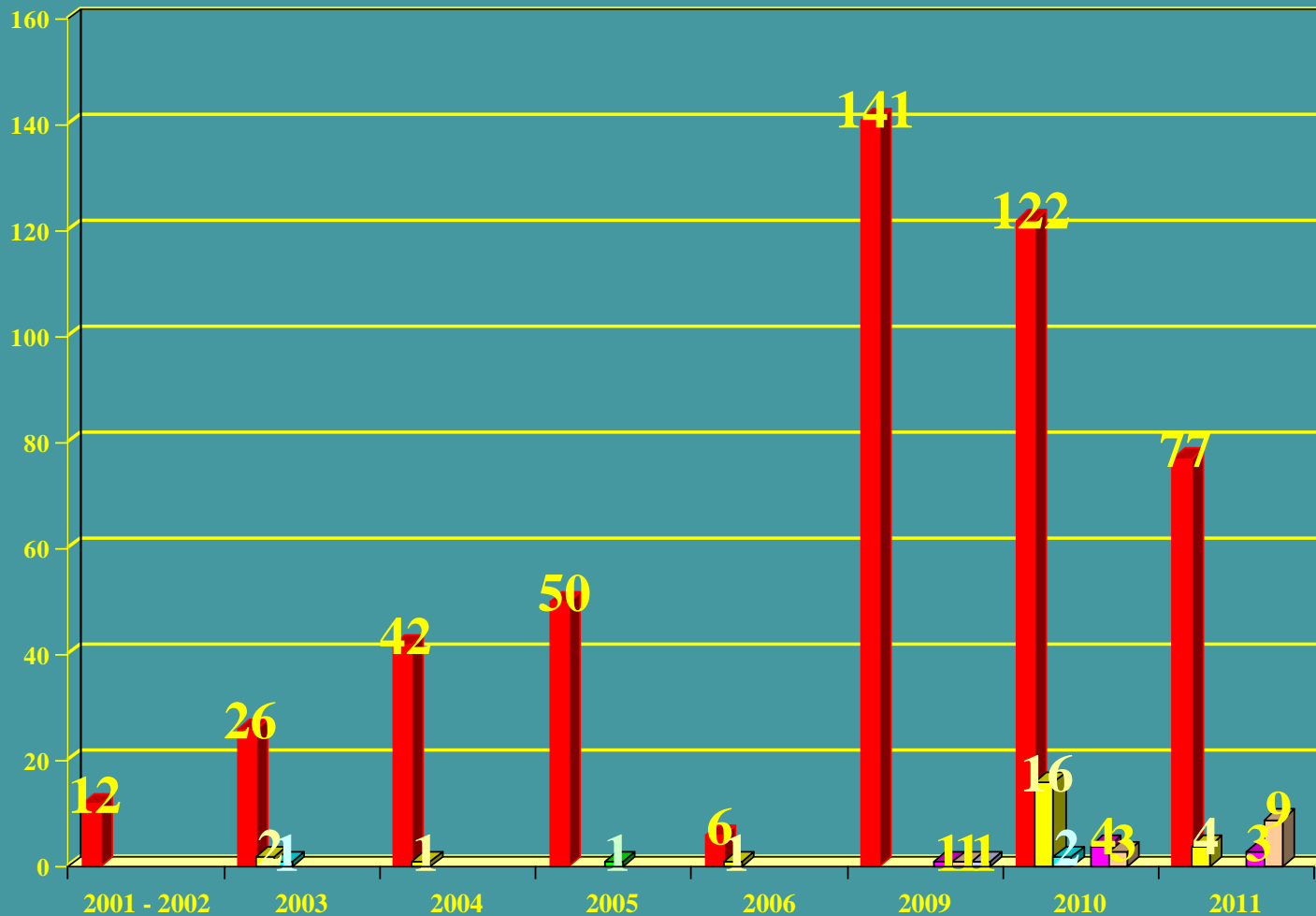
Mesures de conservació adoptades

Tortuga d'estany *Emys orbicularis*

- Protecció legal de l'espècie en l'àmbit comunitari, estatal i català.
- Protecció parcial del seu **hàbitat potencial** a la província de Barcelona dins la XPNDB.

	Llei 3/1988 ^a (Llei 12/2006)	Directiva Hàbitat ^b	Berna ^c	LR1992 ^d	LR2002 ^e
<i>Mauremys leprosa</i>	II (C)	II, IV	II	NA	VU A2ac+A3c
<i>Emys orbicularis</i>	II (B)	II, IV	II	V	VU A2ac

Exóticas del Foix

526

Detección de especies alóctonas

- Observación de puntos de insolación, en especial para a la tortuga de orejas rojas.
- Un control anual (entre una y siete visitas) en cada zona húmeda serviría para poder detectar la presencia de especies alóctonas, preferentemente entre los meses de junio y agosto.
- Si las zonas húmedas a observar no disponen de puntos con buena visibilidad se pueden colocar en el agua **planchas de corcho** o madera flotantes, que son utilizadas rápidamente por las tortugas de la zona.

Actuaciones de gestión de las especies y el medio

- **Población natural**

→ Pantano del Foix, en la situación actual, no se considera necesario el refuerzo de la población de galápago leproso

→ Al no existir ninguna población conocida de galápago leproso dentro de la Red de Parques Naturales, no es pertinente realizar ninguna actuación de gestión de la especie.

En caso de poder capturar algunos ejemplares de galápago europeo, es conveniente recolectar muestras de sangre para el conocimiento del origen genético de los individuos